

Sprawozdanie z realizacji
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA MIASTA KOŚCIERZYNA
ZA ROK 2023

Wykonanie Programu przyjętego na rok 2023,
realizacja zawartych w nim celów, przedstawia się następująco:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a także osób zagrożonych uzależnieniem, w szczególności poprzez:

- finansowanie dodatkowych programów psychoterapeutycznych i terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i osób uzależnionych od narkotyków, jak również osób współuzależnionych i Dorosłych Dzieci Alkoholików;
- prowadzenia wstępnej diagnozy zjawiska przemocy domowej u pacjentów;
- zakup materiałów edukacyjnych.

Realizacja: W 2023 roku liczba osób zarejestrowanych w Poradni Leczenia Uzależnień kształtowała się następująco:

- w poradni zarejestrowano – 288 osób
- liczba osób zgłaszających się dobrowolnie - 222
- liczba osób skierowanych przez Sąd - 66
- z liczby ogólnej zgłosiło się po raz pierwszy – 109

1. Kategorie osób rejestrujących się w Poradni Leczenia Uzależnień od 2019r.

Lp.	Opis	2019	2020	2021	2022	2023
1	Zgłaszający się dobrowolnie	177	164	136	214	222
	Osoby skierowane przez Sąd	70	75	126	85	66
	Zgłaszający się po raz pierwszy	72	69	94	87	109
2	Łączna liczba osób zarejestrowanych w Poradni Leczenia Uzależnień	247	239	262	299	288

W 2023r. zakupione zostały w tej poradni usługi nie objęte refundacją w ramach NFZ, a mające na celu prowadzenie terapii podstawowej i pogłębionej przez specjalistów terapii uzależnień i terapeutów uzależnień dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

W tych ramach funkcjonowały następujące grupy:

- grupa intensywna 50 spotkań, liczba uczestników 95 osoby;
- grupa zadaniowa "after care" – 51 spotkań, liczba uczestników 33 osoby,
- punkt konsultacyjny dla współuzależnionych i DDA – 49 spotkań, liczba uczestników 5 os
- grupa rozwojowa – 51 spotkań, liczba uczestników 63 osoby;

- grupa zapobiegania nawrotom picia – 49 spotkań, liczba uczestników 62 osoby;
- prowadzenia treningu zachowań asertywnych – 60 godzin, liczba uczestników 71 osób;
- grupa terapii pogłębionej – 49 spotkań, liczba uczestników 11 osób.

2. Grupy i ich liczebność prowadzone dla osób uzależnionych i współuzależnionych

Terapia Uzależnień										
W ramach NFZ terapia uzależnień funkcjonowała w następujących grupach:	2019		2020		2021		2022		2023	
	Liczba spotkań	Liczba uczestników	Liczba spotkań	Liczba uczestników	Liczba spotkań	Liczba uczestników	Liczba spotkań	Liczba uczestników	Liczba spotkań	Liczba uczestników
Grupa intensywna	50	36	52	42	51	54	52	77	50	95
Grupa zadaniowa „after care”	48	34	50	34	50	34	50	24	51	33
Grupa dla współuzależnionych	50	6	50	6	47	15	49	10	49	5
Grupa Rozwojowa	48	47	50	43	50	86	50	52	51	63
Grupa rozbrajania nałogów mechanizmów uzależnienia/zapobiegania nawrotom picia	50	57	50	62	49	45	50	56	49	62
Prowadzenie treningu zachowań asertywnych	60	39	60	41	12	59	60	55	60	71
Grupa terapii pogłębionej	50	14	52	13	52	14	52	10	49	11

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, przede wszystkim poprzez:

- realizację zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna – będącego załącznikiem do Programu;
- podjmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu (motywowanie do podjęcia terapii odwykowej);
- pomoc psychoterapeutyczną członkom rodzin z problemem alkoholowymi narkotykowym (w tym grupy samopomocowe); fachowe wsparcie dla osób pracujących w tym obszarze;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholizmu i narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej;
- pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, (działania te wpisują się w profilaktykę selektywną ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka z uwagi na swoją sytuację społeczną, rodzinną lub też środowiskową)
  - organizowanie obozów i kolonii (półkolonii) z programem terapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym,
  - działalność świetlic opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych, oraz świetlic szkolnych z programem profilaktycznym (wraz z dożywianiem uczestników) a także warsztaty rozwijające zainteresowania,
  - stworzenie możliwości poszukiwania nowych znajomych w oparciu o wspólne zainteresowania/hobby,
- dostarczenie wiedzy na temat FAS psychologom, pedagogom oraz wszystkim innym specjalistom, którzy zajmują się pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
- propagowanie postaw prorodzinnych i tworzenie warunków dla realizacji tych postaw (w tym działania na rzecz więzi międzypokoleniowych),
- zwiększanie dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna za rok 2023.

Od lutego 2011 roku zarządzeniem Burmistrza Miasta Kościerzyna w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej utworzono Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który realizuje zadania nałożone na nas przez Ustawę o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie. Dział ten odpowiedzialny jest za realizację w/w programu.

W mieście Kościerzyna uchwalony został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna na rok 2023, który jest załącznikiem do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Kościerzyna na rok 2023.

W maju 2023r. zarządzeniem Burmistrza Miasta Kościerzyna nastąpiła zmiana składu osobowego Zespołu Interdyscyplinarny w mieście Kościerzyna (ZI). W składzie Zespołu nastąpiła zmiana przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie (pana Krzysztofa Orlikowskiego zastąpił pan Janusz Poblócki).

Od dnia 22 czerwca 2023r. nastąpiła zmiana ustawy o przeciwdziałania przemocy domowej (wcześniej ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Na podstawie ustawy Rada Miasta Kościerzyna przyjęła w dniu 28 czerwca 2023r. uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego (uchwała nr LXXIII/610/23). Następnie zostały podjęte prace nad utworzeniem i powołaniem nowego Zespołu Interdyscyplinarnego. Na początku września 2023r. Burmistrz Miasta Kościerzyna podpisał porozumienia z instytucjami z terenu miasta, których przedstawiciele mieliby wejść do Zespołu.

W dniu 13.09.2023r. Burmistrz Miasta Kościerzyna wydał zarządzenie w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Kościerzyna (zarządzenie nr 0050.146.2023), którego skład przedstawiał się następująco:

Pani Izabela Reclaw – Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;

Pani Czesława Kulas – Szpital Specjalistyczny w Kościerzynie;

Pan Janusz Poblócki – Komenda Powiatowa Policji w Kościerzynie;

Pani Alicja Załucka – Prokuratura Rejonowa w Kościerzynie;

Pani Agata Gackiewicz – Sąd Rejonowy w Kościerzynie;

Pani Katarzyna Kopczyńska – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia” w Kościerzynie;

Pani Monika Martwicka – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia” w Kościerzynie;

Pan Tomasz Smuczyński – Straż Miejska w Kościerzynie;

Pani Sylwia Trzebiatowska – Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie;

Pan Sebastian Sosnowski – Kościerskie Stowarzyszenie FACTUM w Kościerzynie;

Pani Iwona Mierska – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie;

Pan Rafał Mikołajczyk – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie.

Pierwsze spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego zwołał Burmistrz Miasta i osobiście poprowadził spotkanie (do czasu wyboru Przewodniczącego). Spotkanie to odbyło się w dniu 21.09.2023r. W tym też dniu został wybrany Przewodniczący ZI w osobie pana Rafała Mikołajczyka, zastępca przewodniczącego w osobie pani Sylwii Trzebiatowskiej oraz sekretarz w osobie pani Iwony Mierskiej. Na pierwszym posiedzeniu został też przyjęty Regulamin ZI. Następnie ZI powołał do wszystkich aktywnych procedur „Niebieskie Karty” (22 procedury) grupy diagnostyczno-pomocowe (zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

W 2023r. odbywały się w budynku MOPS spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego (9 spotkania – z czego 7 spotkań ZI przed zmianą ustawy i 2 spotkania ZI po zmianie ustawy), na których podejmowane były tematy związane z przeciwdziałaniem przemocy na terenie Miasta Kościerzyna.

Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2023r. wpłynęło łącznie 92 wypełnionych formularzy **Niebieskich Kart** (wszczętych w 77 rodzinach, łączna liczba osób w rodzinach to 278, w tym 107 dzieci), wypełnionych przez przedstawicieli instytucji zobowiązanych do wszczynania procedury zgodnie z ustawą (Policja, Pomoc Społeczna, MKRPA, Oświata, Służba Zdrowia), z czego:

Policja – 43;
MOPS – 36;
Służba Zdrowia – 4;
MKRPA – 1;
Oświata – 8.

3. Zakładane formularze „Niebieskie Karty” od 2019r.

Formularze „Niebieskie Karty”					
	2019	2020	2021	2022	2023
Policja	43	48	36	31	43
MOPS	31	9	23	15	36
Służba Zdrowia	6	3	1	3	4
MKRPA	3	2	5	1	1
Oświata	5	2	3	10	8
łącznie	88	64	68	60	92

Spośród wszystkich wszczętych procedur Niebieskich Kart 20 nie było realizowanych ze względu na brak zasadności podejmowania działań (wstępna decyzja podjęta została na posiedzeniu grupy roboczej w sprawie, a następnie na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego została ona zatwierdzona). W 2023r. spośród wszystkich realizowanych procedur NK 54 zostało zakończonych z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie lub uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W ramach każdej procedury „Niebieskie Karty” były zwoływane grupy robocze (po zmianie ustawy grupy diagnostyczno pomocowe), które pracowały pod kątem zdiagnozowania sytuacji w rodzinie oraz ustalenia działań zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy. W skład grup wchodził przedstawiciel MOPS (pracownicy socjalni, psycholog, specjalista pracy z rodziną, asystenci rodziny, kierownik świetlicy profilaktycznej MOPS, kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), Policji, MKRPA, służby zdrowia, oświaty, sądu. Skład grup roboczych ustalany był na podstawie indywidualnej sytuacji w rodzinie.

Łączną liczbę odbytych grup można określić na około 230.

Na grupach wspólnie z osobą, wobec której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, diagnozowano sytuację rodziny, ustalano indywidualny plan pomocy. Ponadto zapadały decyzje dotyczące przekazywania spraw i wniosków do prokuratury lub na policję w celu wszczęcia postępowania dotyczącego znęcania się nad rodziną oraz wniosków o zobowiązanie do opuszczenia mieszkania przez osoby stosujące przemoc w rodzinie. Ponadto podejmowano decyzje o złożeniu wniosków do Sądu Rodzinnego o podjęcie stosowanych działań z uwagi na sytuację dzieci. Członkowie grupy podejmowali również decyzje o skierowaniu poszczególnych członków rodziny do MKRPA.

Przez cały 2023r. systematycznie udzielane było osobom w kryzysie, w tym osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, wsparcie psychologiczne, prawne, rodzinne, socjalne i finansowe. Prawnik prowadził poradnictwo jeden dzień w tygodniu – 5 godzin, natomiast psycholog jeden dzień w tygodniu – 7 godzin.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie w okresie od września do grudnia 2023r. realizowane były warsztaty korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy, do których przystąpiło 8 osób z terenu miasta Kościerzyna - zmotywowanych również przez członków grupy roboczej, 3 osoby ukończyły warsztaty.

W budynku MOPS znajduje się mieszkanie interwencyjne, z którego w 2023r. skorzystała jedna rodzina będąca w kryzysie – trzy osoby (dwoje dorosłych, jedno dziecko).

Specjalista pracy z rodziną zatrudniony w MOPS przeprowadzał systematycznie w 2023r. warsztaty edukacyjne dla rodziców.

Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wspólnie z innymi pracownikami Miejskiego

Ośrodka Pomocy Społecznej jak również we współpracy z innymi instytucjami z terenu miasta (placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, Policja, PCPR, PPP, PIK, MKRPA, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa) realizował działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowane do mieszkańców naszego miasta.

W 2023 roku pracownicy socjalni MOPS w trzech przypadkach zabezpieczyli dzieci na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Łącznie 7 dzieci trafiło do pieczy zastępczej – 2 do placówki opiekuńczej oraz 5 do najbliższej rodziny.

W 2023r. odbyły się następujące szkolenia i inicjatywy:

- w dniu 25 kwietnia na kościerskim Rynku odbyły się obchody Światowego Dnia Zdrowia pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”, w które zaangażowały się również instytucje z terenu powiatu kościerskiego;
- dniu 9 września przypada Światowy Dzień FAS, z tej okazji w poniedziałek pracownicy MOPS ubrani byli w specjalne „żółte koszulki z napisem woda tak, alkohol nie” i promowali całkowitą trzeźwość kobiet w ciąży;
- w dniach od 1 do 19 listopada realizowana była Kampania 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży „Pomarańczowa Wstążka”;
- w dniu 11 listopada pracownik MOPS czynnie zaangażowali się w przeprowadzenie XVI Rajdu Niepodległości;
- w dniach od 25 listopada do 10 grudnia realizowana była kampania „Biała Wstążka” – 16 dni przeciwko przemocy wobec kobiet;
- specjalista pracy z rodziną MOPS systematycznie prowadził warsztaty z dziećmi i młodzieżą ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych dotyczące przemocy rówieśniczej, agresji, złości oraz cyberprzemocy;
- w dniu 09.11.2023r. – udział czterech pracowników socjalnych w szkoleniu na temat: „zjawisko przemocy domowej – nowe perspektywy”, które odbywało się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie;
- w dniu 12.05.2023r. udział specjalisty pracy z rodziną w szkoleniu on-line zorganizowane przez Fundację po DRUGIE na temat: „Praca z osobą doświadczającą przemocy”;
- w dniu 20.09.2023r. udział dwóch członków ZI w szkoleniu z nowej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego – prowadzący pan Grzegorz Wrona;
- w dniu 12.10.2023r. – w ramach obchodów Dnia Seniora w Sali im. Lubomira Szopińskiego odbyła się dla seniorów konferencja „Radości z Dojrzałości” podczas której odbył się panel dyskusyjny na temat „Mitów Przemocy”, (udział wzięło około 250 seniorów);
- w dniu 02.06.2023r. z okazji Międzynarodowego Dnia Rodziny oraz Dnia Dziecka w ogrodzie

sensorycznym MOPS odbył się piknik dla kościerskich rodzin, na którym promowano wspólne spędzanie czasu całych rodzin bez używania przemocy;

W 2023r. Przewodniczący ZI systematycznie uczestniczył w PCPR w Kościerzynie w spotkaniach Powiatowego Zespołu Diagnostyczno – Konsultacyjnego ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu;

Przez cały 2023r. przy udziale szeregu instytucji z terenu miasta oraz lokalnych mediów rozpowszechniane były informacje i materiały edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie oraz informacji o instytucjach, do których można zgłosić się po pomoc i wsparcie.

Dodatkowo członkowie grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego brali udział w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach obowiązków służbowych – jako pracownicy swoich instytucji.

Specjalista pracy z rodziną oraz obsługa Punktu Konsultacyjno – informacyjnego ds. Narkomanii za 2023r.

Działania podejmowane w okresie do stycznia do grudnia:

Z indywidualnych konsultacji skorzystało 120 osób. Wsparciem systemowym objęta została 1 rodzina.

Konsultacje telefoniczne oraz interpersonalne z pedagogami szkolnymi dotyczące podejmowania zajęć profilaktycznych oraz problemów wynikających z różnych sytuacji szkolnych dotyczących uczniów - również uzależnienia;

Współpraca z asystentami rodzinnymi oraz pracownikami socjalnymi;

Udział w 13 spotkaniach dotyczących oceny sytuacji rodzin objętych asystenturą rodzinną;

Udział w spotkaniach monitoringu ds. Strategii Miasta Kościerzyna;

Współpraca z kuratorami, pracownikami PCPR, PP-P, Policją;

Współorganizowanie Światowego Dnia Zdrowia pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”, który odbył się 25 kwietnia 2023r. na kościerskim Rynku;

Współorganizowanie Międzynarodowego Dnia Rodzin oraz Dnia Dziecka, które odbyły się 2 czerwca w ogrodzie MOPS (Międzynarodowy Dzień Rodzin został przeniesiony z 15 maja ze względu na niesprzyjające warunki pogodowe);

9.09.2020r. udział w Światowym Dniu FAS, Dzień Świadomości FASD; obchody tego dnia mają na celu informować i ostrzegać matki w ciąży, że picie alkoholu w tym okresie przyczynia się do stałych uszkodzeń płodu i negatywnie wpływa na dalszy rozwój dziecka. Informacje na temat Płodowego Zespołu Alkoholowego (FAS) zostały umieszczone na stronie ośrodka oraz na Facebooku;

Współorganizowanie szkolenia z zakresu uzależnień behawioralnych, które odbyło się 22 września w Sali L. Szopińskiego w Kościerzynie;

Udział w organizowaniu Dnia Seniora pod hasłem „Radości z dojrzałości”, który odbył się 12 października w Sali L. Szopińskiego w Kościerzynie;

Udział w Dniu Solidarności z Osobami Chorującymi Psychiczenie zorganizowanego przez Szpital Specjalistyczny w Kościerzynie, który odbył się 13 października w Kinie Remus w Kościerzynie – stoisko profilaktyczne.

Współorganizowanie Światowego Dnia HIV/AIDS (1 grudnia); we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Kościerzynie, w Kinie „Remus” odbył się test wiedzy na temat HIV/AIDS oraz uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych, w którym udział wzięło 40 uczniów z klas VIII szkół podstawowych z terenu Miasta i Powiatu oraz I klas ze szkół ponadpodstawowych z terenu Miasta – łącznie z 11 szkół.

Udział w Kampaniach:

- ✓ Kampania „Postaw na rodzinę” promowana podczas Pikników MOPS – „Kolory Trzeźwości i Bezpieczeństwa”.
- ✓ Międzynarodowa Kampania 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży (1-19 listopada) Pomarańczowa Wstążka; przez pierwsze 19 dni listopada na całym świecie mówimy o prawach dziecka, godności, szacunku, bezpieczeństwie, wolności. Celem kampanii jest budowanie świata wolnego od przemocy, świata bezpiecznego, zapewniającego wszystkim prawidłowy rozwój. 20 listopada obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. W kampanię włączyły się również szkoły ponadpodstawowe, w których zostały przeprowadzone zajęcia w temacie przemocy i krzywdzenia dzieci i młodzieży.
- ✓ Międzynarodowa Kampania 16 Dni Akcji przeciwko przemocy ze względu na płeć (25 listopada 10 grudnia) Biała Wstążka; Ogólnoswiatowy Ruch Mężczyzn na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy Wobec Kobiet.

Na przełomie września i października odbyły się warsztaty edukacyjne dla rodziców:

- Warsztaty dla mamy i taty „Jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice”, odbyło się 6 spotkań, z których skorzystało 9 osób.

- Przeprowadzenie prelekcji podczas wywiadówki szkolnej w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 3 w Kościerzynie dla rodziców klas VI i VII na temat zachowań ryzykownych „Dobre, prawdziwe relacje – bezpieczne dziecko” - 5 czerwiec oraz „Internet bez przesady. Czyli jak zapobiegać nadużywaniu Internetu przez dzieci i młodzież” dla rodziców klas IV i V, która odbyła się 29 listopada.

Ponadto przeprowadzone zostały zajęcia dla dzieci i młodzieży w szkołach:

- Powiatowy Zespół Szkół nr 2: luty – uzależnienia - 9 klas II, łącznie 236 osób; październik – zajęcia integracyjne dla 12 klas I, łącznie 342 osoby; listopad - Zespół Dziecka Potrząsanego oraz Płodowy Zespół Alkoholowy dla 4 klas IV, łącznie 93 osoby;
- Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 1: luty/marzec – rozwijanie kompetencji emocjonalnie – społecznych „Co czuję? Czego potrzebuję?” dla uczniów z 13 klas IV-VIII, łącznie 290 osób;
- Powiatowy Zespół Szkół nr 1: październik - Dzień mediacji, warsztaty na temat komunikacji w 3 klasach II, łącznie 74 osoby; listopad - Zespół Dziecka Potrząsanego oraz Płodowy Zespół Alkoholowy dla 7 klas IV i V, łącznie 209 osób;
- Powiatowy Zespół Szkół nr 3: listopad - Zespół Dziecka Potrząsanego oraz Płodowy Zespół Alkoholowy dla 7 klas, łącznie 216 osób.

Pracownik punktu podnosi swoje kompetencje pracownicze poprzez udział w różnych szkoleniach i tak w roku sprawozdawczym brał udział w:

- Szkolenie on-line zorganizowane przez Fundację *po* DRUGIE – zespół Kampanii 19 dni, które odbyło się 12 maja „Praca z osoba doświadczającą przemocy”;
- Międzynarodowa Konferencja zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Dialogu Motywującego, Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii w Bydgoszczy, Towarzystwo Profilaktyki Środowiskowej Mrowisko, Stowarzyszenie „Dobra Edukacja”, która odbyła się 18 maja w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku pt. „Dialog motywujący w praktyce – jak mądrze i skutecznie wspierać młodzież i dorosłych w niepewnym świecie”.
- Szkolenie „Profilaktyka uzależnień behawioralnych”, które odbyło się 22 września w Sali L. Szopińskiego w Kościerzynie, a prowadzone przez Katarzynę Kudybę Centrum Szkoleń Profilaktycznych EDUKATOR.

Do dyspozycji osób dotkniętych przemocą w rodzinie był psycholog dyżurujący w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościerzynie.

W okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościerzynie z pomocy psychologicznej skorzystało 60 osób z Kościerzyny. Łącznie odbyły się 234 spotkania, zaplanowanych było 271. Przedmiotem pomocy psychologicznej było: aktualne albo wcześniejsze doznawanie przemocy, trudności związane z uzależnieniem w rodzinie, rozpad rodziny, zaburzenia nastroju i zachowania. Sześć osób zostało skierowanych na konsultację psychiatryczną w związku z nasilonymi objawami depresyjnymi.

Odbyły się 3 godziny zajęć grupowych dla pensjonariuszy Dniennego Domu Pobytu

Senior +.

Pomoc psychologiczna obejmowała diagnozę problemową lub kliniczną, motywowanie do zmiany i spotkania terapeutyczne.

Praca punktu udzielania porad prawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościerzynie w 2022 roku.

Porady prawne w Punkcie Udzielania Porad Prawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościerzynie udzielane były w okresie od 3 stycznia 2023 r. do 20 grudnia 2023r. średnio cztery razy w miesiącu, w wymiarze pięciu godzin tygodniowo. W okresie lipiec – sierpień 2023 r. porady prawne udzielane były średnio dwa razy w miesiącu.

Porady prawne skierowane były głównie do członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe lub przemoc domowa.

Ogółem w okresie sprawozdawczym odbyło się 132 indywidualnych porad i konsultacji prawnych, które obejmowały 89 rodzin, w tym:

- w styczniu – 15 porad (15 rodzin);
- w lutym – 9 porad (6 rodzin);
- w marcu – 15 porad (11 rodzin);
- w kwietniu – 12 porad (9 rodzin);
- w maju – 14 porad (9 rodzin);
- w czerwcu – 15 porad (7 rodzin);
- w lipcu – 5 porad (3 rodziny);
- w sierpniu – 5 porad (4 rodziny);
- we wrześniu – 10 porad (5 rodzin);
- w październiku – 17 porad (11 rodzin);
- w listopadzie – 6 porad (4 rodziny);
- w grudniu – 9 porad (5 rodzin).

Spośród osób korzystających z porad i konsultacji prawnych w 101 przypadkach stwierdzono występowanie problemów alkoholowych lub przemocy domowej.

W trakcie porad i konsultacji prawnych sporządzono 64 projekty pism procesowych/urzędowych, w tym:

- wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz o zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy

domowej) – 3;

- pozew o ustalenie ojcostwa i alimenty – 2;
- pozew o alimenty/podwyższenie/obniżenie alimentów/uchylenie alimentów – 12;
- pozew o rozwód – 6;
- pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej – 2;
- wniosek o zgodę na sprzedaż mieszkania ubezwłasnowolnionego – 1;
- wniosek o ustanowienie rodziny zastępczej – 1;
- wniosek o ustalenie miejsca pobytu dziecka – 3;
- wniosek o wydanie zarządzenia o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu przez Policję do DPS – 1;
- odwołanie od Orzeczenia o Stopniu Niepełnosprawności – 1;
- wniosek o skierowanie do DPS bez zgody – 1;
- wniosek o ubezwłasnowolnienie – 1;
- wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej – 1;
- zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa – 2;
- wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych/ustanowienie pełnomocnika z urzędu – 8;
- wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczenia – 10;
- wniosek o przyspieszenie rozpoznania sprawy – 2;
- inne pisma procesowe/urzędowe w toku postępowań – 7.

Działalność świetlicy profilaktycznie podczas roku szkolnego – Placówka Wsparcia Dziennego działająca w MOPS Kościerzyna powołana Zarządzeniem nr 9/2016 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie z dnia 24 czerwca 2016r.

W 2023 roku ze Świetlicy Profilaktycznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie skorzystało przepływowo 47 wychowanków. Były to dzieci i młodzież w wieku od 6 do 15 lat ze szkół takich jak:

1. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1
2. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2
3. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3
4. Szkoła Podstawowa nr 6
5. Szkoła Podstawowa nr 4
6. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

Świetlica w strukturze organizacyjnej MOPS należy do Działu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W placówce zatrudnionych jest dwóch pedagogów: kierownik świetlicy oraz

wychowawca.

Kadra Świetlicy Profilaktycznej podnosiła kwalifikacje w następujących konferencjach oraz kursach:

- Kurs Pomocy Socjoterapeutycznej Dzieciom z Rodzin z Problemem Alkoholowym organizowanym przez Fundację Etoh w Warszawie (kurs składał się z 5 sesji - 120 godzin dydaktycznych w terminie lipiec-grudzień).
- Kurs w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy w terminie 29 września – 8 października organizowanym przez Oddział Wojewódzki Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Gdańsku z siedzibą w Pruszczu Gdańskim
- Konferencja dla pracowników placówek wsparcia dziennego pracujących z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym (17-19 października Sopot).
- Profilaktyka uzależnień behawioralnych (22 września - Sala Konferencyjna Kina Remus w Kościerzynie).

Działalność Świetlicy Profilaktycznej podczas roku szkolnego.

Świetlica Profilaktyczna funkcjonowała od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00 – 18.00.

Głównym celem jej działalności jest zapewnienie dzieciom i młodzieży opieki profilaktycznej z elementami socjoterapii, dydaktycznej oraz opiekuńczo-wychowawczej.

Cel ten realizowany jest poprzez następujące działania:

- zapewnienie bezpiecznych warunków do pracy, nauki i zabawy,
- stwarzanie warunków sprzyjających zaspokajaniu takich potrzeb: poczucie bezpieczeństwa, akceptacji, zrozumienia, wyrażania swoich pragnień,
- pomoc dydaktyczną dzieciom mającym trudności w nauce,
- wskazywanie sposobów uczenia się,
- rozwój zainteresowań i uzdolnień dzieci,
- zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii,
- uczestnictwo w życiu kulturalnym,
- promocja zdrowego i aktywnego stylu życia,
- włączanie dzieci i młodzieży w społeczność oraz zapobieganie izolacji i segregacji społecznej,
- kształtowanie umiejętności pokojowego rozwiązywania konfliktów występujących wśród dzieci i młodzieży,
- kształtowanie umiejętności zachowań asertywnych,
- korekta zachowań oraz postaw dysfunkcyjnych,
- współpraca z rodzicami, pedagogami szkolnymi, kuratorami, asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi oraz specjalistą pracy z rodziną,

- nabywanie umiejętności konstruktywnego spędzania czasu wolnego poprzez warsztaty plastyczno-techniczne, manualne, twórcze, zajęcia rekreacyjno-sportowe, bajkoterapię, gry integracyjne, zabawy, konkursy, projekcje filmów edukacyjnych.

Działalność placówki opierała się na rocznym planie pracy. Za główny cel wychowawcy stawiają prowadzenie zajęć z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki, która skierowana jest do wychowanków placówki. Z uwagi na zagrożenie przemocą, agresją, niedostosowaniem oraz wykluczeniem społecznym wychowawcy zauważyli potrzebę szczególnego wsparcia dzieci i młodzieży działaniami profilaktycznymi, które miały na celu niwelowanie zachowań niepożądanych społecznie. Wspierali swoich podopiecznych w realizacji obowiązku szkolnego, ze szczególnym naciskiem na kształtowanie systematycznego wykonywania prac domowych i przygotowywanie się do zajęć szkolnych.

Ponadto wychowawcy poświęcali czas na budowanie trwałych relacji rówieśniczych pomiędzy wychowankami spędzając z nimi czas na wspólnych grach, zabawach, rozmowach, aktywności ruchowej. Zapewniali też swoim podopiecznym emocjonalne wsparcie w sytuacjach trudnych, problemowych. Każdemu z dzieci zapewniali indywidualną pomoc. Wychowawcy kształtując młode pokolenie prowadzili zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii, poruszając takie tematy, jak między innymi:

1. Lęk jest w każdym z nas – szukanie sposobów opanowania lęku i strachu.
2. Cechy naszej osobowości, które wpływają na nasze zachowanie i kształtują naszą osobowość. Jakimi cechami się wyróżniamy?
3. Czy słowa mogą ranić? - o znaczeniu i mocy wypowiedzianych słów.
4. Rola i znaczenie środków masowego przekazu w życiu dzieci i młodzieży.
5. Jak dojrzewać i nie zwariować – o psychicznych problemach okresu dojrzewania.
6. Czy warto być uczciwym? - o sprawiedliwości, przyzwoitości, solidności i odwadze.
7. O przeciwdziałaniu dyskryminacji, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.
8. Jak wytyczać sobie cele i dążyć do ich realizacji.
9. Czy znasz swoje wartości i czym kierujesz się w życiu podejmując decyzje.
10. Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie. Jaki powinien być prawdziwy przyjaciel?
11. Bon ton – czyli savoir vivre – kształtowanie umiejętności kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych.
12. Uczymy się asertywności – czyli o sztuce mówienia nie. W jakich sytuacjach powinniśmy kategorycznie odmawiać?
13. Czy bycie szczerym bywa trudne? Co zyskuję, a co tracę będąc szczerym? - obawy dzieci i młodzieży przed mówieniem prawdy.
14. Kilka słów o szacunku – uzmysłowienie dzieciom czym jest szacunek i jak go mogą okazywać?

15. Rodzina to prawdziwy skarb.
16. Wpływ aktywności fizycznej na organizm i samopoczucie dzieci i młodzieży.
17. Normy i zasady – do czego są nam potrzebne?
18. Ja wśród innych – jak dać się lubić?
19. Co mogę dać innym od siebie?
20. O sztuce komunikacji z rówieśnikami jak i dorosłymi.
21. Dobry kolega, dobra koleżanka – wdrażanie do postawy koleżeńskości.
22. 5 kroków w budowaniu relacji z innymi.
23. Z kulturą za pan brat, czyli o kulturze żywego słowa.
24. O asertywności w odniesieniu do spożywania alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.
25. Przewyciężam, opanowuję złość i agresję. Reduktory złości.
26. Problemy i wyzwania, z którymi zmagają się młodzież.
27. Porozmawiajmy o tolerancji – kształtowanie postaw szacunku, akceptacji i wyrozumiałości.
28. Dziecko i jego prawa.
29. Czy warto być życzliwym? - kształtowanie postaw życzliwości i uczynności.
30. Czy bezinteresowna pomoc może sprawiać radość?
31. Higiena na co dzień. Jak dbać o swoją higienę. Właściwe odżywianie się. Przygotowywanie zdrowych posiłków.

Przez cały rok wychowawcy prowadzili zajęcia plastyczne, twórcze, rękodzieło, szycie na maszynie, szycie ręczne, które realizowały wiele zadań i celów ważnych dla dzieci i młodzieży. Pobudzały pokłady twórczości i rozwijały ich talenty oraz umiejętności. Ponadto placówka rozszerzyła ofertę o ukierunkowane warsztaty rozwijające talenty i zainteresowania swoich podopiecznych. Były to jednodniowe warsztaty fotograficzne „Magiczne fotografie w plenerze”. Podczas warsztatów z fotografem dzieci miały możliwość poznania tajników fotografii, eksperymentowania z aparatem przy użyciu akcesoriów pokazanych przez fotografa, pracy ze światłem podczas wykonywania zdjęć. Zajęcia te sprawiły odbiorcom wielką radość, zaintrygowały wychowanków poznającą profesję pobudzając ich wyobraźnię i talenty, pozwoliły na dokonywanie eksperymentów podczas samodzielnie wykonywanych zdjęć.

Zrealizowano też cykl warsztatów z nauczycielem rysunku pt. „Wyzwalanie emocji poprzez sztukę”, podczas których odbiorcy odkrywali w sobie potencjał i talent, którego sami nie byli świadomi. Pobudzone pokłady twórczości pozwoliły na wyrażanie swoich emocji i przełożenie ich na tworzoną samodzielnie pracę plastyczną.

Realizowana tematyka zajęć skupiała się również na bieżących wydarzeniach oraz kultywowaniu tradycji i zwyczajów świąt oraz uroczystości takich jak między innymi: Dzień Matki, Dzień Ojca,

Dzień Kobiet, Dzień Chłopaka, Międzynarodowy Dzień Rodzin, Dzień Dziecka, Dzień Babci i Dziadka, walentynki, Wielkanoc, zabawa andrzejkowa, karnawałowa, Święta Narodowe, mikołajki, spotkanie wigilijne z rodzinami wychowanków świetlicy.

Wychowankowie Świetlicy Profilaktycznej wraz z wychowawcami tworzyli ozdoby świąteczne podczas warsztatów świątecznych i zorganizowali kiermasz ozdób świątecznych skierowany do Pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie.

Placówka posiada swój profil na FB, gdzie umieszczano zdjęcia, informacje z wydarzeń świetlicy, relacje z zajęć, warsztatów czy wycieczek.

Działalność Świetlicy Profilaktycznej podczas ferii zimowych.

Dla dzieci i młodzieży uczęszczających do Świetlicy Profilaktycznej wychowawcy zorganizowali zimowisko. Zajęcia odbywały się przez dwa tygodnie ferii od 16 stycznia do 27 stycznia w godzinach 7.30-15.30. Wzięło w nich udział łącznie 35 dzieci i młodzieży.

Zorganizowano wycieczki do Teatru Miniatura na sztukę pt. „Cztery pory roku” oraz do Centrum Nauki Hewelianum w Gdańsku, których celem było obycie w miejscach nauki i kultury, uwrażliwienie na sztukę oraz poszerzenie wiedzy i horyzontów.

Aby zadbać o aktywny wypoczynek dzieci i młodzież udała się na Lodowisko Miejskie, gdzie uczyła się jazdy na łyżwach. Odbyły się też warsztaty z Nadleśnictwem Kościerzyna.

Zrealizowano zajęcia, na których wychowankowie przygotowali upominki z okazji Dnia Babci i Dziadka dla swoich dziadków, jak i zaprzyjaźnionych Seniorów z Dziennego Domu Pobytu SENIOR+ i udali się tam z wizytą. Seniorzy wraz z juniorami integrowali się grając w gry planszowe, karciane i prowadzili żywe dyskusje.

Na zakończenie ferii grupa udała się do kościerskiego kina Remus na film pt. „Avatar”.

Działalność placówki podczas wakacji.

Świetlica Profilaktyczna organizowała dla swoich wychowanków półkolonie, które trwały od 26 czerwca do 11 sierpnia w godzinach 7.30-15.30. Skorzystało z nich łącznie 36 dzieci i młodzieży.

Dbając o bezpieczeństwo wychowanków pedagodzy zaprosili do placówki przedstawiciela Komendy Powiatowej Policji, który przeprowadził pogadankę z zakresu profilaktyki pt. Jak bezpiecznie i mądrze wypocząć. Ogłoszono też konkurs plastyczny na powyższy temat. Wychowankowie tworzyli prace plastyczne różnorodnymi technikami na temat jak widzą bezpieczny wypoczynek. Grupa tworzyła również wakacyjny kodeks oraz przepis na udane lato.

W terminie od 3 do 7 lipca dzieci i młodzież ze świetlicy wzięły udział w półkoloniach w Kościerskim Ośrodku Sportu i Rekreacji, podczas których uczestnicy skorzystali z zajęć sportowo-rekreacyjnych na stadionie, jazdy konnej w stadninie koni „Ptyś” w Będominie. Odbyła

się również wycieczka do Jump City oraz Parku Oliwskiego w Gdańsku.

W kolejnych tygodniach wakacji wychowawcy Świetlicy Profilaktycznej zorganizowali dla swoich podopiecznych cykl wycieczek, warsztatów, prelekcji, pokazów pt. „Profilaktyczna akcja – wypoczynek, sztuka, twórczość i edukacja”, które miały na celu poznanie swojego bliższego i dalszego regionu, kształtowanie prawidłowych postaw oraz zachowań w miejscach publicznych.

Zrealizowano takie wycieczki jak:

1. Wyjazd do Faktorii Handlowej w Pruszczu Gdańskim, gdzie znajduje się rekonstrukcja osady handlowej z okresu wpływów rzymskich. Tam grupa ze Świetlicy podążyła wraz z przewodnikiem Szlakiem Bursztynowym dowiadując się o dziedzictwie kulturowym Morza Bałtyckiego.
2. Wyprawa do Świata Labiryntów w Blizinach, gdzie dzieci ćwicząc koncentrację, uważność jak i logiczne myślenie przechodziły labirynty kukurydzy, aby dotrzeć do prawidłowego wyjścia rozwiązując przy tym łamigłówki, puzzle oraz inne gry logiczne. Praca w grupach pozwoliła im na znakomitą zabawę, integrację oraz wspólne zdobywanie celu.
3. Wycieczka do Mega Parku – centrum edukacji i promocji regionu w Grudziądzu, w którym wychowankowie placówki zwiedzili Park Dinozaurów, Krainę Baśni i Legend, Krainę Stworzeń Morskich, Mega Owady.
4. Wyjazd do Illuzeum w Łebie na Wystawę Interaktywną Optyka i Złudzenia oraz do Muzeum Motyli, gdzie dzieci miały możliwość odkrywania tajemnic iluzji optycznej. Odbyło się również zwiedzanie Muzeum w Lęborku, gdzie uczestnicy z zaciekawieniem podążali za przewodnikiem i oglądali zbiory z zakresu historii miasta i regionu, sztuki dawnej, archeologii, etnografii. Tym samym wzbogacili i podnieśli swoją wiedzę na temat obycia w miejscach kultury.
5. Spacer leśną ścieżką edukacyjną w Leśnictwie Dębrzyno połączony z aktywnym wypoczynkiem na łonie natury i pieczeniem kiełbasek.

Ponadto w Świetlicy Profilaktycznej odbył się cykl warsztatów twórczych rozwijających zainteresowania i uzdolnienia dzieci oraz młodzieży będących alternatywą dla zachowań ryzykownych. Realizowano warsztaty z tworzenia eko toreb oraz koszulek, podczas których uczestnicy półkolonii przygotowywali szablony według własnej kompozycji, następnie nanosząc je farbami akrylowymi na tkaninę. Rozwijali przy tym kreatywność, staranność oraz dokładność.

Odbywały się również zajęcia kiedy to wychowankowie mieli możliwość wykonania własnoręcznie biżuterii.

Przy sprzyjających warunkach pogodowych dzieci i młodzież spacerowali nad Jezioro Gałęźne, gdzie korzystali z uroków lata kąpiąc się w jeziorze oraz ćwicząc na elementach małej architektury. Organizowaliśmy też wakacyjne kino, gdzie odbywały się projekcje filmowe wyświetlane za pomocą rzutnika.

Wychowawcy Świetlicy Profilaktycznej dbając o rozwój emocjonalny swoich wychowanków

prowadzili zajęcia z zakresu profilaktyki, jak i z elementami socjoterapii poruszając takie tematy jak: „Formy relaksacji”, „Porozmawiajmy o emocjach”, „Bajkoterapia – jako element socjoterapii” używając przy tym zakupionych materiałów socjoterapeutycznych.

Odbywały się też gry i zabawy stolikowe, krzyżówki, quizy, zabawy o tematyce wakacyjnej w świetlicy jak i w Ogrodzie Sensorycznym.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży (w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych), a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych w szczególności poprzez:

- a) *odbywanie stosownych szkoleń przez nauczycieli, wychowawców, pedagogów, innych specjalistów oraz rodziców, mających na celu rozpoznanie zagrożeń i wczesną interwencję, jak też wspieranie kompetencji rodziców poprzez:*
  - *dostarczanie wiedzy na temat alkoholu, narkotyków i dopalaczy,*
  - *pogłębienie świadomości rodziców w zakresie roli rodziny i kontaktów z dzieckiem,*
  - *propagowanie wśród nauczycieli i rodziców informacji o serwisie pomocowym,*
  - *kształtowanie umiejętności wczesnego rozpoznawania zagrożeń,*
  - *podnoszenie umiejętności nawiązywania kontaktu pomocowego,*
- b) *organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców, jak również przedsięwzięć opracowanych i realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych. Działania te wpisują się w profilaktykę uniwersalną ukierunkowaną na całe populacje i powinny uczyć młodych ludzi jak przeciwstawiać się presji wywieranej przez otoczenie, jak przeciwdziałać namowom do palenia tytoniu, picia alkoholu i używania narkotyków. Winny też rozwijać poczucie własnej wartości oraz poczucie bycia potrzebnym. Celem działań jest zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój.*
- c) *propagowanie i prowadzenie zajęć angażujących dzieci i młodzież w alternatywne wobec uzależnień formy spędzania wolnego czasu z ukierunkowaniem ich aktywności na wolność wobec środków uzależniających. Działania te mają pozwolić na zbudowanie pewności siebie i wyrabianie w dzieciach i młodzieży umiejętności rozwiązywania problemów i właściwej komunikacji, a także rozwój osobisty. Zapewnienie warunków, w tym miejsc rekreacji, do spędzania wolnego czasu w sposób społecznie pożądany;*
- d) *diagnozowanie i badanie problemu wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców;*
- e) *uświadamianie szkodliwości używania alkoholu i narkotyków – współpraca z mediami;*
- f) *prowadzenie kampanii edukacyjnych i prewencyjnych, skierowanych do dorosłych i do młodzieży, głównie w wieku, w którym rozpoczyna się kontakt z alkoholem i narkotykami;*
- g) *prezentowanie sztuk teatralnych i innych przedsięwzięć artystycznych propagujących postawy trzeźwościowe, organizowanie, uczestniczenie w imprezach kulturalnych, sportowych i integracyjnych oraz innych działaniach promujących społecznie pożądane spędzanie wolnego czasu jak i wolność od uzależnień;*
- h) *promowanie sportowo - turystycznych form działalności profilaktycznej (obozы sportowo- integracyjne), pozalekcyjne i klubowe zajęcia sportowe;*
- i) *edukacja, szkolenia oraz działania kontrolne i interwencyjne mające na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia; monitorowanie pubów, dyskotek i innych miejsc wskazywanych przez młodzież jako niebezpieczne;*
- j) *prowadzenie systemu informacji o działaniach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych promocja, zdrowego stylu życia;*
- k) *podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców*

W każdej kościerskiej szkole podstawowej i ponadpodstawowej odbywały się w czasie jej funkcjonowania zajęcia profilaktyczne propagujące informacje o szkodliwości spożywania alkoholu, promujące bez nałogowy tryb życia, jak również wyposażające uczniów w umiejętności mówienia „nie” wobec nałogów. Celowi temu służyły liczne kampanie, konkursy, szkolne dni profilaktyki i promocji zdrowia, konkursy wiedzy, literackie, plastyczne. Często stosowaną formą przekazywania dzieciom i młodzieży wiedzy z omawianego tu zakresu były pogadanki na temat wpływu alkoholu i narkotyków na zdrowie, psychikę rodziny, na przemoc i przestępczość wśród nieletnich, agresję między rówieśnikami, jak i potrzebę koleżeństwa i tolerancji jako właściwych relacji rówieśniczych.

Przeprowadzono warsztaty dla rodziców dzieci klas 0-3 dotyczące profilaktyki zaburzeń zachowania prowadzących w przyszłości do ryzyka wczesnej inicjacji alkoholowej oraz innych środków uzależniających.

Realizowane były zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne stanowiące czynnik chroniący przed podejmowaniem zachowań ryzykownych w kontekście alkoholu i innych używek.

Prowadzone były też warsztaty i zajęcia psychoedukacyjne z profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy, asertywności oraz radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Kolportowano wśród młodzieży i rodziców ulotki o treści antyalkoholowej, antyuzależnieniowej i antyprzemocowej.

W kościerskich szkołach, w wybranych klasach szkół podstawowych, był realizowany program rekomendowany Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, ul. 8-go Marca 1, 83-400 Kościerzyna; - program zawierał łącznie 30 spotkań po 45 min, realizowanych raz w tygodniu. Zajęcia realizowano dla uczniów jednej klasy -25 uczniów.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, ul. Strzelecka 1, 83-400 Kościerzyna – program zawierał łącznie 30 godzin dla 50 uczniów klas II i III.
- Szkoła Podstawowa nr 4, ul. Szkolna 1, 83-400 Kościerzyna – program objął uczniów klasy IV i VI – łącznie 61 uczniów oraz 43 rodziców.

W roku sprawozdawczym Biuro Placówek Oświatowych zapewniło pedagogom i nauczycielom zatrudnionym w szkołach podstawowych szkolenia w zakresie zapoznania się z programem rekomendowanym „Przyjaciele Zippiego”. Łącznie ze szkolenia skorzystało i podniosło swoje kompetencje 30 osób. Z udziałem 28 klas 547 uczniów szkół podstawowych na terenie miasta zrealizowano warsztaty programu rekomendowanego „DEBATA”. Uczniowie uczestniczyli w 3

godzinnych warsztatach, podczas których wypełnili ankiety obrazujące ich przekonania na temat picia alkoholu i brali udział również wychowawcy klas.

W ramach tego zadania finansowane są popołudniowe świetlice profilaktyczne w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1, Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2. Obie placówki pracują w tygodniu w godzinach popołudniowych, przyjmując dzieci od I do VII klasy. Świetlice prowadzą pracę profilaktyczną poprzez stwarzanie dzieciom i młodzieży bezpiecznych warunków do nauki własnej i pomoc w nauce, łagodzi się tam niedostatki wychowawcze występujące w rodzinach, z których wywodzą się dzieci – niejednokrotnie alkoholowych. Są to głównie zajęcia kompensacyjno – korekcyjne.

W ramach realizacji tego celu na terenie miasta odbyły się 3 Pikniki: „Kolory Trzeźwości i Bezpieczeństwa”, które są działaniem cyklicznym realizowanym na terenie miasta od 2014r., w różnych jego częściach, a ich celem jest propagowanie bezpiecznego, rodzinnego i trzeźwego spędzania czasu wolnego. Podczas inicjatyw mieszkańcy mogą porozmawiać z członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dowiedzieć się jak pomóc bliskim z problemem uzależnienia, bądź gdzie szukać pomocy dla siebie. Te spotkania mają na celu podnieść świadomość mieszkańców w temacie uzależnienia i jego konsekwencji, propagować mają wśród młodych ludzi trzeźwościowe podejście do zabawy i rozrywki, a przede wszystkim pozwalają, by instytucja była bliżej mieszkańców, co pomaga i ułatwia mieszkańcom kontakt w celu szukania pomocy dla siebie jak i dla innych.

Część środków przeznacza się na działania dodatkowe podejmowane w Placówce Wsparcia Dziennego działającej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. W 2023r. głównie na zapobieganie zachowaniom ryzykownym i niwelowanie zaburzeń w sferze emocjonalnej i społecznej dzieci i młodzieży o czym szczegółowo pisze się w poprzedniej części sprawozdania.

W ramach tego zadania Kościerski Ośrodek Sportu i Rekreacji realizował w roku sprawozdawczym: letnie obozy sportowe jako formę warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień oraz szereg inicjatyw sportowych jako forma przeciwdziałania uzależnieniom poprzez aktywność fizyczną. Letnie obozy sportowe jako formę warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień zrealizowano w 3 cyklach po 5 dni każdy w wymiarze po 6 godzin dziennie dla łącznie 100 dzieci wartość zadania 38 163,35zł. Inicjatywy sportowe jako forma przeciwdziałania uzależnieniom poprzez aktywność fizyczną została zrealizowana w postaci zajęć sportowych: Nordic Walking, siatkówka kobiet, nauka pływania i maraton pływacki. Zajęcia łącznie kosztowały 29 831,40zł.

Przedszkole

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii, między innymi poprzez:

- a) umożliwianie dostępu do szkoleń i podwyższenia kwalifikacji przedstawicielom różnych zawodów stykających się w swej pracy z osobami z problemem alkoholowym, uzależnienia od narkotyków i członkami ich rodzin;*
- b) dofinansowanie obozów terapeutycznych dla organizacji zajmujących się członkami rodzin z problemem alkoholowym i uzależnieniem od narkotyków;*
- c) wspieranie inicjatyw służących poszerzeniu wiedzy o zagrożeniach nalogami oraz innych działaniach propagujących zajęcie i postawy pro trzeźwościowe, jak również działań mających na celu ograniczanie zjawisk patologicznych;*
- d) współpraca ze środowiskami kościelnymi, policją, strażą miejską oraz innymi organizacjami, stowarzyszeniami, a także instytucjami na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, redukcji szkód, jak również pomocy w dożywianiu, ograniczaniu zagrożeń dla życia (ogrzanie) i profilaktycznym oddziaływaniu na osoby dotknięte chorobą alkoholową, promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia;*
- e) pomoc stowarzyszeniom i klubom abstynenckim.*

W ramach omawianego celu dofinansowano inicjatywy Organizacji Pozarządowych z Miasta Kościerzyna, które zostały określone wnioskami złożonymi do ogłaszanego corocznie konkursu Burmistrza Miasta Kościerzyna. Zadania te obejmowały ochronę i promocję zdrowia z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii. Na ten cel przeznaczono w 2023r. kwotę 199.920,00zł.

5. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, np. CIS, Kluby Pracy, Klubu Integracji Społecznej, Prace Społecznie Użyteczne.

W minionym roku po raz kolejny Centrum Integracji Społecznej otrzymało dofinansowanie na podejmowane działania wykraczające poza ich podstawową działalność, a kierowane do uczestników, którzy wykazują problemy oraz zaburzenia związane z nadużywaniem alkoholu. Zadanie kierowane było do uczestników CIS i ich rodzin. Podczas weekendowego, wyjazdowego warsztatu 30 osób mogło skorzystać z warsztatów z psychologiem, animacyjnymi, teatralnymi. Podniesiono poziom wiedzy uczestników w zakresie szukania pomocy w kryzysie, zwiększono ich poziom samoakceptacji, dokonała się integracja uczestników i ich rodzin. Poprzez udział w zajęciach podniesiono świadomość możliwości spędzania czasu wolnego, podniesiono umiejętność budowania satysfakcjonujących relacji międzyludzkich, możliwych do zdobycia w trzeźwości, wzmocniono potencjał uczestników i ich rodzin w uzyskaniu pozytywnych zmian w funkcjonowaniu rodziny i środowisku lokalnym na trzeźwo.

W ramach tego projektu uczestnicy mieli możliwość wyjazdu do Filharmonii Bałtyckiej.

Dokumentacja fotograficzna z przeprowadzonego zadania została umieszczona na profilu FB Centrum Integracji Społecznej. Wartość zrealizowanych zadań 33 540,00zł.

6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów zawartych w art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 15 tejże ustawy, jak również występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Należyte reagowanie na stwierdzone przypadki złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, a także naruszenie przepisów dot. reklamy napojów alkoholowych.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja kontrolowała punkty sprzedaży alkoholu w mieście szczególnie pod kątem niewłaściwie używanych i stosowanych reklam. Skontrolowano 10 punktów sprzedaży w miejscach na terenie miasta, gdzie zanotowano najwięcej interwencji Policji oraz Straży Miejskiej w związku ze spożywaniem alkoholu. Wszystkie podmioty zastosowały się do zaleceń pokontrolnych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczyła 6 członków, w wyniku rezygnacji jednego z członków na koniec roku było ich 5. W okresie styczeń - grudzień 2023r. sprawozdawczym odbyły się 24 posiedzenia Komisji.

W roku 2023 do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie wpłynęły 42 wnioski dotyczące zbadania stopnia uzależnienia i skierowania na leczenie.

Spośród w/w wniosków:

- 26 złożyli członkowie rodziny
- 3 złożyła Komenda Powiatowa Policji
- 2 złożyli członkowie Grupy Roboczej
- 5 wpłynęło z Prokuratury Rejonowej w Kościerzynie
- 4 złożyli pracownicy socjalni
- 2 wnioski gminy ościenne w związku z przeprowadzką osób, których dotyczyły.

3. Posiedzenia komisji i wpływ wniosków od 2019r.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych					
	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba posiedzeń	23	22	27	24	25
łącznie wnioski	64	52	59	31	42

Liczba wniosków złożonych przez członków rodzin	28	31	34	13	26
Liczba wniosków złożona przez Komendę Powiatową Policji	8	8	4	4	3
Liczba wniosków złożonych przez członków Grup Roboczych	6	2	7	2	2
Liczba wniosków złożona przez Prokuraturę	13	8	9	4	5
Liczba wniosków złożonych przez pracowników socjalnych	3	2	2	3	4
Liczba wniosków złożonych przez kuratora	2	-	3	1	0
Liczba wniosków złożona przez osobę obcą	2	1	-	1	0
Liczba wniosków z gmin ościennych w związku z przeprowadzką osób, których dotyczyły	0	0	0	0	2

Tok spraw procedowanych na posiedzeniach członkowie Komisji postanowili:

- 11 spraw zakończono (ustawowy upływ czasu, brak objawów nadużywania alkoholu zgodnie z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgon, wyjazd z kraju, z uwagi na brak adresu pobytu bądź przebywania w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego oraz z powodu nie potwierdzenia przez rodzinę nadużywania alkoholu i inne);
- 13 wniosków przekazano do Sądu Rodzinnego,
- 1 wniosek przesłano do gminy właściwej,
- 3 sprawy bez rozpatrzenia ze względu na śmierć osób zgłoszonych do MKRPA.
- 21 spraw pozostaje w toku z równoczesnym motywowaniem do dokonania zmiany związanej z nadużywaniem alkoholu, skierowaniem do poradni uzależnień celem dobrowolnego leczenia, a następnie po ponownym rozpatrzeniu z możliwością skierowania do biegłych lub umorzenia sprawy; pobytem osoby w Zakładzie Karnym.
- w 20 sprawach wystąpiono do biegłych sądowych - lekarza psychiatry i psychologa celem wydania opinii odnośnie uzależnienia od alkoholu,

6. Sposób rozpatrzenia wniosków przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na posiedzeniach komisji członkowie postanowili:					
	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	2023r.
Sprawę umorzyć/zakończyć	26	19	14	7	11
Przekazać do Sądu	-	17	19	14	13
Nadal prowadzić (sprawy w toku)	-	21	29	13	21

Wystąpiono do biegłych	14	21	21	16	20
Wszczęto procedurę "Niebieskie Karty"	3	2	5	1	1
Przekazano do gminy właściwej z uwagi na miejsce zamieszkania	1	2	1	1	1

W roku 2023r. Sąd wydał następujące postanowienia :

- w 6 sprawach wydano postanowienie o leczeniu otwartym i nadzorze kuratora,
- w 2 sprawach orzeczono leczenie zamknięte z pełną terapią i nadzorem kuratora,
- w 2 sprawach orzeczono leczenie zamknięte z nadzorem kuratora,
- w 1 przypadku wnioski wycofano z sądu,
- w 1 sprawie sąd odrzucił wniosek,
- w 4 przypadkach oczekuje się na termin wyznaczenia posiedzenia Sądu.

Powyższe zestawienie zawiera również postanowienia z roku 2022.

Członkowie Komisji w powyższych sprawach występowali w charakterze strony – wnioskodawcy do Sądu, na których toczyły się postępowania wobec osób uzależnionych od alkoholu.

Ponadto na posiedzeniach Komisji oprócz rozpatrywania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego opiniowano zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych (wydano 28 postanowień dot. zgodności lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu na terenie miasta Kościerzyna). W miesiącach letnich w trzech lokalizacjach miasta odbyły się Pikniki Rodzinne "Kolory Trzeźwości i Bezpieczeństwa". Profilaktyka uniwersalna była prowadzona do całej populacji miasta w lokalnej telewizji, na portalach internetowych Urzędu Miasta, MOPS, TVK.

Komisja pracowała nad tworzeniem GPPRPA i PN na rok 2024, ustalano możliwości finansowania działań, o które wnioskowały podmioty uprawnione.

Członkowie MKRPA w IV kwartale przeprowadzili 10 kontroli punktów sprzedaży alkoholu. Wszystkie kontrolowane punkty dostosowały się do zaleceń pokontrolnych.

Przewodnicząca Komisji zorganizowała spotkanie z przedstawicielami jednostek, które mogą realizować zadania GPPRPAiPN, dotyczące składania wniosków na realizację zadania oraz ich sprawozdawczość.

Kościerzyna, luty 2024r.

Pełnomocnik Burmistrza Miasta
ds. Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych i przeciwdziałania
narkomanii

Sylwia Trzebiatowska